

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ

Τι πιστεύουν οι Βλάχοι για τους Καλλικαντζάρους; Η γαμήλιες πομπές τους τη νύχτα. Στο καρνίσι του καρβουνιάρη. Η μούρη του φεγγαριού. Το μυστηριώδες ταξίδι μιας Βλαχομαμής. Τα κρημνοδέσσοφλα. Από πού φτάνουν οι Καλλικαντζάροι τις καπότες. Η σκυλοκρομύδα. Οι Καλλικαντζάροι κι η γρηές. Ένα τραγουδάκι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Οι Βλάχοι της Μακεδονίας πιστεύουν ότι οι Καλλικαντζάροι κάθονται τους γάμους των τήν νύχτα, μέσα στα σκοτεινά και έρημα ορεινά.

Κάνουν μάλλινα και γαμήλιες πομπές, όπως οι άνθρωποι, με νταούλια και ζουφάνες, που βγάζουν έναν παράξενο σκοπό, ο οποίος μοιάζει με ορθολογικά άγριων. Καθώς νταούλια, κι' οι ζουφάνες, αυτοί χορεύουν από πίσω και χειρονομούν καθολικίζοντας ο ένας τον άλλο!...

Μιά φορά ένας πού έφτιανε κάθονται μέσα στο δάσος, άκουσε άξαφνα άπάνω ψηλά, σ' ένα μέρος κοντά κι' απόψερο, φασαρία και χαλάσιω όλη τη νύχτα. Σηκώθηκε τότε για να δει τι γίνεται. Μόλις όμως είδε τους Καλλικαντζάρους να περνούν σμιτθεριό, φοβήθηκε και κρύφτηκε μέσα στα κούρβουνα.

Οι Καλλικαντζάροι άρχισαν να γελούν ληθόντας μπρός στους σκορούς των καρβουνιών, παίρνοντας κάθονται και μωντζούφουαν τα φουδια τους.

Έκείνη την ώρα βγήκε και το φεγγάρι από μέσα από τα σύννεφα. Ο καρβουνιάρης διέκρινε τότε έναν Καλλικαντζάρο που έπαιζε γκάιδα. Για γκάιδα είχε μια προβατίνα, που τον είχε προσέσει από τριών ημερών και την είχε πετάξει κάτω στο ποτάμι.

Όταν είδε το φεγγάρι ένας Καλλικαντζάρος με τραγούδια γένεια, φώναξε στους άλλους:

«Η άποψη μουή πρόσβαλλε ξεφτιζούν τα σκοτάδια, θαμπογαλιζούν τα νερά κι' άρχιζούν τα λειβάδια. Για σφιζίτε τα «καλλικία» σας (τραγουδία).

και δέστε τα λουριά σας για να τρυπώστε γρηγορά όλοι στα «μυπουχαριά» σας (καπνοδόχους).

Όλοι τότε οι Καλλικαντζάροι χάθηκαν σαν καπνός.

Κι' ο καρβουνιάρης έλαμπε το σταυρό του πού τον γλίτωνε άπ' αυτούς.

Οι Καλλικαντζάροι έχουν και τη μανία να μπαίνουν μέσα στους σταύλους και να πλέκουν ζωσιδες τις χούπες των άλλων.

Πολλοί νοικοκυριά, που κατεβαίνουν το πρωί στ' άγροια τους και βλέπουν τις ζωσιδες, τις πασπαλιζουνε με σάχη κι' έπειτα τις έπλέκουνε.

Άλλες πάλι φορές, όταν μπαίνουν οι Καλλικαντζάροι στις φάντες των άλλων, δεν περιορίζονται μόνο στο να πλέκουνε ζωσιδες τις χούπες των άλλων, αλλά παίρνουνε καιμιά φορά τα άλογα και φεύγουν.

Κι' άκουει τότε από πάνω ο νοικοκύρης τα βήματα των άλλων

στο λιθόστρωτο:

— Τράζ! Τράζ! Τράζ!...

Άλλά ποιάς τομάει να βγή έξω;

Το πρωί πάλι, πούν ξημερώση, οι Καλλικαντζάροι ξαναφέρνουν τα άλογα πίσω, έποτε άζούφονται πάλι τα βήματά τους στο καλύτερι:

— Τράζ! Τράζ! Τράζ!...

Άλλά και πάλι κανένas δεν τομάει να προβάλλει και να δει τι γίνεται.

Σάν βγή ο ήλιος, κατεβαίνουν οι νοικοκυριά στο άγροια και βόσκουν τα άλογά τους κατασκοτωμένα από την κούφουσα.

Άλλά δέν παντρεύονται μόνο οι Καλλικαντζάροι με Καλλικαντζούρινες. Γενούνε κι' άλλες!...

Μιά φορά μιά μαμμή από τη Νέβουσα άκουσε να της χτυπούν την πόρτα της, περασμένα μεσάνυχτα. Συναρμωμένη από τέτοια ή μαμμή σηκώθηκε ν' άνοιξει. Είδε τότε μπρός της, μέσα στο σκοτάδι, έναν άνθρωπο τυλιγμένο καλά σε μιά μασηή καπρία και με κατσούλα στο κεφάλι, να βαστάει ένα άλογο.

— Έλα γρηγορά, κούρα μαμμή, της είπε, καθάλλισε να πάμε, γιατί κακογεννιά ή γυναίκα μου.

— Θα πάμε μακρού; ρώτησε ή μαμμή.

— Ε, λίγο παρακάτω, πίσω από το βουνό, της είπε εκείνος.

Άνέβηκε ή μαμμή στο άλογο, ξεκίνησε εκείνο, αλλά της φωνάταν πως δέν ήτανε πάνω σ' άλογο. Νόμμε ότι την έφευγε ο άέρας. Σκοτάδι πούσα γύρω της. Πού πήγαιναν; Κατάλαβε ότι περνούσε χιονισμένες κορυφές βουνών, έννοιουθε κάτω από τα πλάια της ν' άφριζουνε ποτάμια.

Τέλος φτάσανε σε μιά σπηλιά.

Άπάνω σ' ένα κρεβάτι άγκομαχούσε και δειγόντανε μιά κοπελιά. Βογγούσε κι' έσκουζε από τόν πόνο.

Η μαμμή καταπάστηκε άμέσως, παιδείτηκε, παιδείτηκε και την ξεγέννησε. Κατακορσασμένη κάθισε ίστερα να ξαναπάση. Τότε παρατήρησε ότι όλα τα έ-

πλάια μέσα στη σπηλιά ήταν από μαύρο έξολο.

— Εύχαριστώ, κούρα μαμμή, της είπε. Έμεινα πολύ εύχαριστημένος από σένα... Τώρα θα σε πληρώσω και θα σε πάω πάλι στο σπίτι σου.

Και της έφερε ένα μικρό σακί γεμάτο με κάτι πράγματα, που χτυποσαν σαν να ήταν φλωριά. Μόνο πού ήταν πολύ άμαφο.

— Προσέσε της είπε, αυτά είναι χοήματα, είνε χρυσάφι δικό μας. Άμα πάς στο σπίτι σου να

Ο Μικρός Χριστός διδάσκων

